

VADEMECUM

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE
HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING
FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN**

Voorwoord

Dit vademecum schetst de regels en criteria voor de dagelijkse werking van Finexpo. Deze tekst heeft als doel de nodige transparantie te creëren zodat alle exporteurs een gelijke kans hebben op ondersteuning door Finexpo. Daarnaast is dit Finexpo-vademecum bedoeld als instrument voor beleidsmakers en exporteurs die ervaring hebben inzake (on)gebonden hulp en intreststabilisaties. Rekening houdend met de wijzigende internationale regelgeving en de Belgische en internationale economische en financiële context wordt dit vademecum op geregelde tijdstippen aangepast.

Surf naar de volgende website voor een eerste kennismaking met activiteiten en instrumenten van Finexpo: http://diplomatie.belgium.be/en/policy/economic_diplomacy/finexpo

Opmerkingen over dit vademecum of vragen over Finexpo kunnen steeds worden verstuurd naar: finexpo@diplobel.fed.be

Het Finexpo-secretariaat
(Contactinformatie: pagina 6)

Lijst van afkortingen

Awex	Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers
BTC.....	Belgische Technische Coöperatie
CIRR	Commercial interest reference rate
DAC.....	Comité voor Ontwikkelingshulp (bij de OESO)
DDR.....	Differentiated Discount Rate (Gedifferentieerd discontopercentage)
DGD	Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (een Belgische federale instelling)
FIT	Flanders Investment and Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
BNP	Bruto Nationaal Product
HIPC	Heavily Indebted Poor Country (Arme landen met een zware schuldenlast)
IMF	Internationaal Monetair Fonds
MOL	Minst Ontwikkelde Landen
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen
LSS	Lening van Staat tot Staat
VN	Verenigde Naties
VTE	Voltijds Equivalent
WTO	World Trade Organization (Wereldhandelsorganisatie)

INHOUDSTAFEL

Algemeen kader Finexpo

1.	Finexpo Mission Statement	4
2.	Algemene voorstelling	4
3.	Stakeholders	5
4.	Ambities	6
5.	Budget van Finexpo	6
6.	Samenstelling van Finexpo en rol van zijn leden	6
7.	Instrumenten van Finexpo	8

Concessioneel programma Finexpo

1.	Programma gebonden hulp	9
1.1	Inleiding	9
1.2	Algemeen kader	9
1.3	Omschrijving	9
1.4	Financieringsinstrumenten met een concessionaliteit van minstens 35%	10
1.4.1	De drie financieringsinstrumenten:	10
A.	Gift	10
B.	Intrestbonificatie met of zonder aanvullende gift	10
C.	Gemengd krediet: lening van staat tot staat gecombineerd met een commerciële lening	11
1.4.2	Criteria en procedures ter beoordeling van de aanvragen voor gemengde kredieten, intrestbonificaties en giften	11
1.5	Financieringsinstrument: de gift voor technische assistentie	14
1.5.1	De gift voor technische assistentie: definitie.....	14
1.5.2	Criteria ter beoordeling van de aanvragen voor een gift voor technische assistentie	14
1.5.3	Bedrag gift voor technische assistentie	15
1.6	Financieringsinstrument voor innovatieve producten (KMO).....	15
1.6.1	Definitie en criteria.....	15
1.6.2	Bedrag voor de ondersteuning van innovatieve producten ontwikkeld door KMO's	16
2.	Programma ongebonden hulp	17
2.1	Inleiding	17
2.2	Algemeen kader	17
2.3	Omschrijving	17
2.4	Ongebonden lening van Staat tot Staat.....	17
2.5	Criteria en procedures ter beoordeling van de aanvragen voor het programma ongebonden hulp	18
3.	Bijkomend onderzoek ter vervollediging van het beknopt vooronderzoek van de haalbaarheid	21
4.	Monitoring en rapportage	21
5.	Publicitaire verplichtingen en communicatie.....	22

Commercieel programma Finexpo: stabilisatie van de rentevoet

1.	Omschrijving	23
2.	Algemeen kader	23
3.	Evaluatiecriteria	23

Berekening van het Belgisch belang

1.	Toelichting van de drempels	26
2.	Methodologie	26

ALGEMEEN KADER FINEXPO

1. *Finexpo Mission Statement*

De opdrachten van Finexpo zijn de volgende :

- De export van Belgische kapitaalgoederen en aanverwante diensten naar ontwikkelingslanden ondersteunen, rekening houdend met de ontwikkelingsnoden van deze landen en met hun nood aan economische, sociale en milieuduurzaamheid binnen het internationaal regelgevend kader.
- Bijdragen aan de ontwikkeling van een internationaal regelgevend kader voor steun aan de export.

2. *Algemene voorstelling*

Finexpo is een interministerieel raadgevend comité dat wordt beheerd door de Directie Financiële steun aan de export (B2), binnen de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, en door de Administratie Internationale en Europese Financiële Aangelegenheden, binnen de Federale Overheidsdienst Financiën. De naam Finexpo is de combinatie van twee sleutelwoorden: financiering en export. De doelstelling van Finexpo is de export van Belgische kapitaalgoederen en aanverwante diensten te ondersteunen.

Het exportcijfer voor België bedraagt meer dan 3/4 van het BNP en vertegenwoordigt de helft van de economische groei van België. Deze economische openheid maakt van België een grote voorstander van de vrije handel en van het creëren van een level playing field voor exporteurs. De WTO, de Wereldbank en de OESO dragen allen bij tot deze beleidsdoelstellingen en laten exportsteun uitsluitend toe in de vorm van gebonden en ongebonden hulp aan ontwikkelingslanden. Finexpo werkt binnen dit kader dat door voornoemde internationale organisaties werd opgezet. Het is van cruciaal belang dat Finexpo de beperkte mogelijkheden optimaal benut, in de wetenschap dat kapitaalgoederen slechts een klein deel van de Belgische export uitmaken en dat de Belgische economie hoofdzakelijk rond kmo's en onderaannemers is opgebouwd.

Export is onontbeerlijk voor de Belgische economie, met name voor de industriële sector die door de steeds toenemende concurrentie op de internationale markten onder druk staat. Het is de taak van Finexpo om de Belgische exporteurs de geschikte financiële instrumenten aan te bieden.

Exporteurs kunnen gebonden hulp aanvragen onder de vorm van een gemengd krediet (een combinatie van een gebonden lening van Staat tot Staat met een commercieel krediet), een gift, een intrestbonificatie met of zonder aanvullende gift of een gift voor technische assistentie. Deze hulpinstrumenten dragen bij tot een concessionele financiering van de beoogde exportoperaties.

Exporteurs kunnen eveneens een intreststabilisatie op een commercieel krediet aanvragen. De intreststabilisatie garandeert een vaste rentevoet voor de volledige periode van de projectfinanciering (trekkingsperiode + terugbetalingsperiode).

Deze financieringsinstrumenten worden verder uitvoerig behandeld.

Daarnaast steunt Finexpo de Minst Ontwikkelde Landen (MOL) en de landen met een zware schuldenlast (HIPCs) onder de vorm van ongebonden hulp. Enkel ongebonden leningen van Staat tot Staat komen hiervoor in aanmerking.

Ongeacht de vraag of het betreffende project deel uitmaakt van het programma gebonden of ongebonden hulp, wordt de Finexpo-steun afgestemd op de noden en belangen van het begunstigde land. Het project moet beantwoorden aan rationele economische, sociale en milieugebonden noden van het gastland en dient in belangrijke mate bij te dragen tot de economische en sociale ontwikkeling van het land. De financiële voorwaarden van de Finexpo-instrumenten zorgen ervoor dat de steun een giftelement van minimum 35% van de totale kostprijs van het contract bevat.

Deze vorm van exportsteun wordt aangevuld met het exportbeleid van de regionale exportagentschappen, die zich in hoofdzaak toespitsen op het ondersteunen van kleinere, voorbereidende acties of studies die aan het eigenlijke project voorafgaan. Tegelijkertijd zijn de regionale exportagentschappen lid van het comité Finexpo, waardoor een nauwe samenwerking en een uitwisseling van deskundigheid en ervaring worden gegarandeerd. Credendo, eveneens lid van het comité Finexpo, is het Belgische agentschap voor exportkrediet dat optreedt als openbare verzekeraar.

3. Stakeholders

Er kunnen drie groepen stakeholders geïdentificeerd worden.

De eerste groep zijn de exporteurs van kapitaalgoederen en aanverwante diensten die in België (programma gebonden hulp) of in het buitenland gevestigd zijn (programma ongebonden hulp) en hun respectieve banken. Finexpo streeft naar een hoge kwaliteit van de gefinancierde projecten en vraagt dan ook dat er jaarlijks een monitoringverslag wordt opgesteld en dat na de uitvoering van het project voldaan wordt aan de rapporteringsverplichting (cf. bladzijde 20). Finexpo verbindt zich ertoe de aanvragers tijdens de aanvraagprocedure raad te geven en bij te staan en de goedkeuringsprocedures binnen de kortst mogelijke termijnen te voltooien.

De tweede groep zijn de ontwikkelingslanden voor wie de projecten bestemd zijn. Finexpo wil bijdragen tot de bevordering van duurzame en inclusieve economische groei in ontwikkelingslanden, onder meer door het stimuleren van het ondernemerschap, bijvoorbeeld via technische assistentie waardoor kennis en vaardigheden overgedragen worden naar de bedrijven in deze landen. Uit het jaarlijkse *Ease of Doing Business Index* van de Wereldbank blijkt echter dat er nog veel obstakels zijn voor het zakendoen in lage- en middeninkomenslanden. Dit doet de kosten voor ondernemers oplopen en belemmert handel en investeringen. Toch verbetert het ontwikkelingsklimaat geleidelijk in deze landen. Dit is een stimulans voor Finexpo om activiteiten te ontwikkelen in een bredere waaier van landen die in aanmerking komen voor zowel gebonden als ongebonden hulp. Momenteel is Finexpo vooral actief in Vietnam, Kenia en Sri Lanka waar gebonden hulp verschaft wordt, maar via de ongebonden leningen van Staat tot Staat maken verschillende MOL en HIPC-landen zoals Niger, Burkina Faso, Soedan, Ghana en Senegal nu ook deel uit van de Finexpo portefeuille.

De derde groep zijn de regionale exportagentschappen en de industriële federaties die op Finexpo een beroep kunnen doen om informatie te verkrijgen over de internationale regelgeving omtrent exportkredieten en ontwikkelingssamenwerking. Verschillende leden van het Comité Finexpo nemen deel aan de vergaderingen van de OESO over de internationale regelgeving omtrent exportkredieten en ontwikkelingssamenwerking. Via het *notification and reporting system* van de OESO heeft Finexpo toegang tot informatie over de individuele exporttransacties van andere lidstaten. Deze informatie kan nuttig zijn voor de regio's, de industriële federaties en

de exporteurs. Bovendien informeert Finexpo hen over nieuwe richtlijnen of overeenkomsten die de OESO heeft goedgekeurd. Finexpo handelt volledig in overeenstemming met het beleid van de OESO en de WTO en stemt zijn beleid ook af op de afspraken betreffende “*sustainable lending*” van het IMF en de Wereldbank.

4. Ambities

Finexpo wil internationale markten voor Belgische exporteurs openstellen en hen de kans geven in het buitenland een aantal bakens uit te zetten om dan op eigen kracht zonder de tussenkomst van Finexpo verder te kunnen gaan.

Finexpo wil het imago en de reputatie van de Belgische bedrijven in het buitenland promoten en de concurrentiekracht van de exporteurs vrijwaren terwijl de principes van de vrije handel gerespecteerd worden. Daarbij moet er ook worden bijgedragen aan de economische en sociale ontwikkeling van het begunstigde land.

5. Budget van Finexpo

Het totale budget waarover Finexpo beschikt in 2017 bedraagt voor de Staatsleningen 50 miljoen EUR en voor de stabilisaties, de bonificaties met of zonder aanvullende gift en de giften, inclusief de giften voor technische assistentie, 27 miljoen EUR. De totale budgetten voor de leningen van Staat tot Staat, de stabilisaties en de bonificaties moeten het annuïteitsbeginsel van het federale budget nauwgezet in acht nemen. Dit houdt in dat de budgettaire impact van een project in een bepaald boekjaar wordt ingeschreven en niet over 2 of meer boekjaren kan worden gespreid. Ook andere budgettaire voorschriften inzake financiële verbintenissen, de uitvoering hiervan en goedkeuring door de ministerraad moeten strikt worden nageleefd.

6. Samenstelling van Finexpo en rol van zijn leden

Het Secretariaat van Finexpo

Het secretariaat van Finexpo bestaat uit vertegenwoordigers van de FOD Financiën en van de FOD Buitenlandse Zaken. Het coördineert de dagelijkse werkzaamheden van Finexpo. Het secretariaat behandelt de aanvragen voor intrestbonificaties, giften, technische assistentie, stabilisaties (FOD Buitenlandse Zaken) en voor de leningen van Staat tot Staat (FOD Financiën). Het treedt op als contactpunt voor de exporteurs.

Vertegenwoordigers FOD Buitenlandse Zaken (Intrestbonificaties, giften en stabilisaties, technische assistentie)

Sylvie Graffe
Adviseur
sylvie.graffe@diplobel.fed.be
+ 32 2 501 83 98

Eric Strauwen
Adviseur en Secretaris van het Comité
eric.strauwen@diplobel.fed.be
+ 32 2 501 82 66

Joeri Colson
Attaché
joeri.colson@diplobel.fed.be
+32 2 501 83 17

Vertegenwoordigers FOD Financiën (Leningen van Staat tot Staat, technische assistentie)

Hilda Ackermans
Vice-President
hilda.ackermans@minfin.fed.be
+ 32 2 574 71 46

Johan Dubois (niet op vrijdag)
Adviseur
johan.dubois@minfin.fed.be
+ 32 2 574 75 14

Eddie Boelens (niet op maandag en donderdag)
Adviseur en Secretaris van het Comité
eddie.boelens@minfin.fed.be
+32 2 574 74 24

Het Comité Finexpo

Het Comité Finexpo legt zijn adviezen betreffende de projecten waarvoor een geldige aanvraag werd ingediend ter goedkeuring voor aan de ministerraad. Het Comité wordt voorgezeten door de Directeur-generaal Bilaterale Zaken (FOD Buitenlandse Zaken). Het Comité bestaat uit vertegenwoordigers van federale administraties, Credendo en regionale agentschappen. De leden van het Comité Finexpo nemen deel aan de evaluatie van de voorgelegde projecten. Het Comité verstrekt een gunstig advies wanneer de meerderheid van de leden hier achter staat. De specifieke taken van elke partij worden hierna vermeld.

FOD Buitenlandse Zaken:

- contactpunt voor de giften, de bonificaties met of zonder gift, de technische assistentie en de stabilisaties;
- analyse van de kwaliteit van het project te financieren met giften, gift voor technische assistentie, bonificaties met of zonder gift en stabilisaties;
- contact met de Belgische ambassades en/of de lokale vertegenwoordiging van DGD om advies in te winnen betreffende de haalbaarheid en de relevantie van de projecten gefinancierd met Finexpo instrumenten;
- onderzoek van de politieke situatie van de betrokken landen.

FOD Financiën:

- contactpunt voor de Leningen van Staat tot Staat (LSS) evenals de technische assistentie;
- analyse van de kwaliteit van het project te financieren met een LSS;
- contact met de Wereldbank, eventueel de regionale ontwikkelingsbanken en het IMF om advies in te winnen betreffende de haalbaarheid en de relevantie van het project;
- onderzoek van de financiële verplichtingen en terugbetalingscapaciteiten van de betrokken landen.

FOD Economie:

- onderzoek van het Belgisch belang van de projecten (cf. pagina 24 voor de methodologie).

FOD Budget:

- onderzoek van en controle op de budgettaire impact van de adviezen.

Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking:

- onderzoek van de ontwikkelingsrelevantie van de projecten.

Belgisch Agentschap voor de kredietverzekering van de export (Credendo):

- advies betreffende de commerciële, economische en politieke risico's van het betrokken begunstigde land;
- milieustudie;
- notificering van de projecten bij de OESO na advies van Finexpo.

Regionale exportagentschappen (Awex - FIT - Brussels Export):

- analyse van de complementariteit van de projecten en instrumenten van Finexpo en de regionale exportinstrumenten,
- interactie tussen de regionale en federale steunverlening aan projecten (uitwisseling van informatie en expertise, enz...).

7. Instrumenten van Finexpo

Finexpo heeft de volgende financieringsinstrumenten:

Concessioneel programma:

- Programma gebonden hulp:
 - de gift
 - de interestbonificatie met of zonder aanvullende gift
 - het gemengd krediet: de combinatie van een lening van Staat tot Staat met een commercieel krediet
 - de gift voor technische assistentie
 - Financieringsinstrument voor innovatieve producten (KMO)
- Programma ongebonden hulp
 - ongebonden staatsleningen

Commercieel programma: intereststabilisaties

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van de belangrijkste financiële kenmerken van de verschillende instrumenten. In de volgende hoofdstukken wordt uitvoerig ingegaan op deze instrumenten.

Instrument	Maximaal contract-bedrag	Concessionaliteit	Maximaal bedrag gift of LSS	Munteenheid	Terugbetalingsperiode
Gift	6,6 M	35% van het contract-bedrag	2,31 M	EUR	niet van toepassing
Intrestbonificatie + aanvullende gift	10,0 M	38% van het contract-bedrag	3,0 M	EUR	wordt bepaald op basis van de omvang van de gift, de DDR en de trekkingsperiode
Gemengd krediet	17,2 M	35%	12 M	EUR	20 jaar en 25 jaar gratieperiode
Gift voor technische assistentie	Niet van toepassing	100%	1 M STR of 3% van het contract-bedrag (laagste van beide)	EUR	Niet van toepassing
Financieringsinstrument voor innovatieve producten (KMO)	874,0 K	100%	700,0 K	EUR	Niet van toepassing
Ongebonden lening van Staat tot Staat	8 M (100% LSS)	35% of 50%	8 M	EUR	20 jaar en 10 jaar gratieperiode (op basis DDR 2016)
	11,47 M (ongebonden gemengd krediet)	35%	8 M	EUR	20 jaar en 25 jaar gratieperiode
Stabilisaties	100 M			EUR, USD, JPY, CHF, en andere stabiele OESO valuta met CIRR	Tussen 5 en 10 jaar afhankelijk van het type project

1. *Programma gebonden hulp*

1.1 *Inleiding*

Finexpo is hoofdzakelijk actief op het gebied van gebonden hulp. Om in aanmerking te komen dienen projecten (1) van goede kwaliteit te zijn, (2) een aanzienlijk Belgisch economisch belang te hebben, (3) een duidelijke sociaal-economische en ontwikkelingsrelevantie te hebben voor het gastland en (4) dient de klant een overheidsinstelling te zijn.

Finexpo voldoet aan het Arrangement on Officially Supported Export Credits van de OESO en eerbiedigt de minimum concessionaliteitsniveaus en de bijbehorende lijst van landen die voor gebonden steun in aanmerking komen. Finexpo steunt uitsluitend projecten die commercieel niet leefbaar¹ zijn en die betrekking hebben op de export van kapitaalgoederen en aanverwante diensten.

Daarnaast worden de aanbevelingen van de OESO inzake milieu, duurzaam lenen, omkoping en corruptie en mensenrechten nauwlettend opgevolgd.

1.2 *Algemeen Kader*

Het programma gebonden hulp van Finexpo is geregeld binnen een strikt nationaal en internationaal wettelijk kader:

- de jaarlijkse budgettaire beperkingen zoals vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 30 mei 1997;
- de OESO-regelgeving voor exportkredieten die door de overheid gesteund worden;
- de WTO-Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen;
- de maatregelen van de OESO tegen omkoping en corruptie;
- de internationale afspraken omtrent "sustainable lending";
- de internationale afspraken omtrent duurzaam milieubeleid;
- de internationale afspraken inzake mensenrechten.

1.3 *Omschrijving*

Het programma voor het verstrekken van gebonden hulp van Finexpo houdt in dat Finexpo exportkredieten verstrekt aan concessionele voorwaarden, op voorwaarde dat het gaat om Belgische exporteurs. De belangrijkste instrumenten om gebonden hulp te verstrekken hebben een giftelement of concessionaliteitsniveau van minstens 35%. De gift voor technische assistentie heeft echter een concessionaliteitsniveau van 100%.

Met concessionaliteitsniveau wordt bedoeld dat openbare kopers in ontwikkelingslanden niet het volledige bedrag van de lening aan marktvoorwaarden hoeven terug te betalen. Finexpo staat de koper langere terugbetalingstermijnen, lagere intrestvoeten en/of een gift toe. Deze concessionele, of zachte voorwaarden veranderen elk jaar omdat Finexpo het concessionaliteitsniveau van zijn financieringsinstrumenten moet berekenen op basis van een door de OESO vastgesteld referentietarief, het zogenoemde gedifferentieerd discontopercentage (DDR).

¹ volgens Ex Ante Guidance for tied aid :

[http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?doclanguage=en&cote=td/pg\(2005\)20](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?doclanguage=en&cote=td/pg(2005)20)

Finexpo heeft 3 financieringsinstrumenten met een concessionaliteit van minstens 35%, namelijk de gift, de intrestbonificatie met of zonder aanvullende gift en het gemengd krediet, dit is een lening van staat tot staat gecombineerd met een commercieel krediet. Daarnaast heeft Finexpo een financieringsinstrument met een concessionaliteit van minstens 80%, namelijk de gift voor technische assistentie.

1.4 Financieringsinstrumenten met een concessionaliteit van minstens 35%

1.4.1 De drie financieringsinstrumenten

A. GIFT

De gift is een hulpinstrument waarbij Finexpo volgens de regels van de OESO een schenkingsdeel van minimum 35% moet respecteren, zoals voor de andere hulpinstrumenten. Het schenkingsdeel, of giftelement, van 35% van het contractbedrag wordt onder de vorm van een gift betaald tijdens de uitvoeringsperiode van het project. De resterende 65% moet contant of via een andere commerciële financiering betaald worden.

Eén van de doelstellingen van Finexpo bestaat erin KMO's te steunen die zich op de exportmarkt willen richten. De gift is voor deze ondernemingen een eenvoudig hulpinstrument.

Terwijl bij de andere hulpinstrumenten de tussenkomst van Finexpo verdeeld wordt over een groot aantal begrotingsjaren, wordt de gift op zeer korte termijn betaald en dit weegt dus onmiddellijk op het budget van het jaar waarin de gift wordt betaald. Daarom wordt het gebruik van de gift beperkt tot kleine projecten waarvoor lange terugbetalingstermijnen niet gerechtvaardigd zijn. De gift is niet exclusief voor KMO's, maar is wel bedoeld voor kleine contracten tot 6,6 miljoen euro, zodat een gift maximaal $6,6 \text{ miljoen euro} \times 0,35\% = 2,31 \text{ miljoen}$ kan bedragen. De gift vereenvoudigt de procedures en vermijdt lange terugbetalingstermijnen, wat dan tevens het bedrag van de credendopremie vermindert.

B. INTRESTBONIFICATE MET OF ZONDER AANVULLENDE GIFT

De intrestbonificatie betreft leningen die door een privébank worden verstrekt en waarvoor de FOD Buitenlandse Zaken (i) de rentevoet tot 0% verlaagt, en (ii) de aflossingstermijn verlengt (terugbetalingstermijnen van 10 à 15 jaar). De terugbetalingstermijn van het krediet hangt ondermeer af van het gedifferentieerde discontopercentage (DDR, Differentiated Discount Rate) dat wordt bepaald door de OESO en elk jaar wordt aangepast.

Er kan eventueel een aanvullende gift toegevoegd worden om de aflossingstermijn te moduleren en, desgewenst, korter te maken. Op deze manier wordt het bedrag van de credendopremie ook vermindert.

Voor dit instrument werd onlangs besloten het giftelement te verhogen van 35% naar 38%. Dit globaal concessionaliteitselement wordt bekomen door de combinatie van enerzijds het giftelement van de intrestbonificatie en anderzijds de aanvullende gift. Als het giftelement van de klassieke intrestbonificatie bijvoorbeeld verminderd wordt van 38% naar 20% en het verschil van 18% onder de vorm van een gift betaald wordt, dan vermindert dit de terugbetalingstermijn aanzienlijk. Gezien de huidige lage DDR worden de intrestbonificaties momenteel steeds gecombineerd met een aanvullende gift teneinde redelijke terugbetalingstermijnen te kunnen garanderen. De duur van de terugbetalingsperiode wordt voor elk dossier afzonderlijk berekend door Credendo in samenwerking met het secretariaat van Finexpo.

Bij de intrestbonificatie betaalt Finexpo de volledige intrestkosten van het krediet (contractbedrag + credendopremie) dat wordt toegekend aan de klant en die laatste betaalt

enkel het kapitaal terug. Concreet betekent dit dat Finexpo het verschil betaalt tussen de referentierentevoet die gebruikt wordt door de betrokken bank (verhoogd met een bankmarge die momenteel 0,75% bedraagt) en de 0% rentevoet die aan de klant op het krediet wordt toegekend. Finexpo betaalt deze intrestkosten tijdens de uitvoerings- en terugbetalingsperiode op basis van de documenten die haar elke zes maanden door de bank worden overgemaakt.

Voor intrestbonificaties is het contractbedrag beperkt tot 10 miljoen EUR. Bij een intrestbonificatie met aanvullende gift is het contractbedrag eveneens beperkt tot 10 miljoen EUR en de aanvullende gift tot 3 miljoen EUR. De betaling van deze gift kan al naargelang de grootte van de gift gespreid worden over meerdere budgetjaren, zonder dat de trekkingsperiode wordt overschreden.

De steun van Finexpo kan enkel gegeven worden voor projecten met een krediet uitgedrukt in EUR.

C. GEMENGD KREDIET: LENING VAN STAAT TOT STAAT GECOMBINEERD MET EEN COMMERCIELE LENING

Leningen van Staat tot Staat (LSS) zijn leningen die de Belgische FOD Financiën toekent aan het Ministerie van Financiën in het gastland.

Teneinde zoveel mogelijk ondernemingen de gelegenheid te geven om een aanvraag in te dienen, bedragen de leningen van Staat tot Staat (LSS) maximum 12 miljoen EUR per project.

De LSS worden gekoppeld aan een commercieel krediet dat toegekend wordt door een commerciële bank zodat een groter multiplicatoreffect van de steun van Finexpo bekomen wordt. De LSS en het commercieel krediet vormen samen een gemengd krediet. Om dit financieringsinstrument aantrekkelijk te houden voor de banken wordt gepoogd het minimum aandeel van het commercieel krediet vast te leggen op ongeveer 1/3 van het gemengd krediet. Aangezien een gemengd krediet, net zoals de overige concessionele Finexpo instrumenten, een minimum concessionaliteitsniveau van 35% moet hebben, worden de staatsleningen omwille van de huidige lage DDR verstrekt aan een rentevoet van 0% en een terugbetalingsperiode van 20 jaar, voorafgegaan door een aflossingsvrije periode van 25 jaar gedurende dewelke het begunstigde land geen enkele aflossing moet doen. Aan deze terugbetalingsvoorwaarden bedraagt het aandeel van het commercieel krediet en de LSS respectievelijk 30,23% en 69,77% van het gemengd krediet wat een contractbedrag van 17,2 miljoen EUR toelaat. Deze bedragen zijn geldig voor 2017 en kunnen variëren van jaar tot jaar in functie van de gangbare DDR.

Een combinatie van gemengde kredieten en intrestbonificaties of uitzonderingen op het maximum contractbedrag kunnen worden overwogen wanneer het projecten met een uitzonderlijk strategisch Belgisch belang betreft of wanneer voor het project Belgisch Onderzoek & Ontwikkeling wordt ingezet. Finexpo kan dus enige flexibiliteit hanteren maar moet erover waken dat het beperkte budget zo optimaal en volledig mogelijk benut wordt.

1.4.2 Criteria en procedures ter beoordeling van de aanvragen voor gemengde kredieten, intrestbonificaties en giften

CRITERIA:

Om een aanvraag in te dienen voor gemengde kredieten, intrestbonificaties en giften (gebonden hulp), vullen de Belgische exporteurs en/of hun banken een Finexpo vragenlijst in (te vinden op de website van Finexpo). De aanvragen voor deze instrumenten worden beoordeeld volgens de criteria vermeld in onderstaande tabel.

Criterium	Subcriterium	Bevoegde partij
Landen die in aanmerking komen	Verifiëren of de aanvraag in overeenstemming is met de lijst van landen die voor gebonden hulp in aanmerking komen zoals deze door het secretariaat van de OESO is vastgelegd in de regelgeving van de OESO betreffende door de overheid gesteunde exportkredieten.	Secretariaat van Finexpo
Kwaliteit en ontwikkelingsrelevantie van het project	<ol style="list-style-type: none"> 1. De vereiste gegevens worden ingevuld in de vragenlijst van Finexpo. 2. Onbetwistbare positieve impact op de economische en sociale ontwikkeling en op het leefmilieu van het land. 3. Advies van de Wereldbank en/of van de Regionale Ontwikkelingsbank en advies van de Ambassade en/of lokale vertegenwoordiger van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking 4. Indien nodig verder onderzoek van de haalbaarheid uit te voeren door de BTC of een andere consultant die over de nodige expertise beschikt 5. Milieustudie overeenkomstig de Aanbevelingen van de OESO over de "Common Approaches on Environment and Officially Supported Export Credits". 	<p>Exporteur</p> <p>Verificatie door het secretariaat van Finexpo</p> <p>Secretariaat van Finexpo</p> <p>Secretariaat van Finexpo</p> <p>Credendo & Exporteur</p>
Commerciële niet-leefbaarheid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nagaan of het project betrekking heeft op een of meerdere sectoren die door de OESO zijn goedgekeurd (stroomvoorziening op het platteland, watervoorziening, gezondheid, openbaar vervoer, onderwijs, overheidsbestuur, kerntaken van centrale of lokale regeringen). 2. Valt het project niet onder één van de sectoren die door de OESO zijn goedgekeurd en als de commerciële leefbaarheid van het project in vraag wordt gesteld, dan moet een cashflowstudie worden uitgevoerd overeenkomstig de ex-ante richtsnoeren inzake gebonden hulp van de OESO (tijdens de eerste 10 jaar van de uitvoering van het project is een negatieve cashflow vereist). 	<p>Secretariaat van Finexpo</p> <p>Exporteur</p>
Belgisch belang	<ol style="list-style-type: none"> 1. Berekenen of het totale Belgische aandeel in het project ten minste 50% bedraagt. Bij de beoordeling van het Belgische aandeel worden echter ook andere punten in rekening gebracht, cf. pagina 24 voor de volledige methodologie. 2. De berekening van het Belgisch belang checken en nagaan of de onderneming die de aanvraag indient of de instantie via welke ze de aanvraag indient, in België is gevestigd. 	<p>Exporteur</p> <p>FOD Economie</p>

PROCEDURES:

1. Voorafgaand onderhoud tussen het secretariaat van Finexpo en de Belgische exporteur om na te gaan of het project in aanmerking kan komen voor één van de Finexpo instrumenten. Gedurende dit onderhoud worden de Finexpo procedures toegelicht voor zover dat nodig is. Voor gemengde kredieten is er een prioriteitsbrief nodig die opgesteld moet worden door de Minister van Financiën of de Eerste minister van het begunstigde land. Deze prioriteitsbrief dient ter beschikking te zijn alvorens het project ter goedkeuring aan de Ministerraad kan voorgelegd worden.
2. De exporteur vult het aanvraagformulier in dat gedownload kan worden op de website van Finexpo. Het secretariaat van Finexpo en/of de bank van de exporteur staan ter beschikking van de exporteur om hem te helpen bij het invullen van het formulier. Het ingevuld formulier kan overgemaakt worden via elektronische weg. Finexpo verstuurt bij ontvangst van het ingevulde formulier een mail naar de exporteur om de ontvangst te bevestigen.
3. Het secretariaat van Finexpo onderwerpt het dossier aan een beknopt haalbaarheidsonderzoek. Er wordt onder meer advies ingewonnen bij de Wereldbank en/of de Regionale Ontwikkelingsbank en bij de Ambassade en/of lokale vertegenwoordiger van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD). Er wordt tevens gekeken naar het Belgisch belang.
4. Indien nodig worden bijkomende vragen gesteld aan de exporteur.
5. Als het dossier in orde is wordt het voorgesteld aan het comité Finexpo dat:
 - een onvoorwaardelijk definitief gunstig advies kan verlenen,
 - een voorwaardelijk gunstig advies kan verlenen mits het verstrekken van een aantal extra gegevens of het aanbrengen van enkele kleine wijzigingen aan het project,
 - het advies kan uitstellen, als het comité bijvoorbeeld van oordeel is dat het project in aanmerking kan komen voor een Finexpo instrument maar dat er nog verschillende belangrijke elementen uitgeklaard moeten worden, of dat er een bijkomend haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd moet worden,
 - een ongunstig advies kan verlenen.
6. Het aanvragend bedrijf wordt op de hoogte gebracht van het advies.
7. Als het comité een gunstig advies verleent, worden de volgende administratieve stappen ondernomen om de procedure af te ronden:
 - Credendo notificeert het project aan de OESO (dit kan ook eerder als de exporteur en/of het secretariaat van Finexpo dit wenselijk achten).
 - Voor gemengde kredieten dient de Eerste minister of de minister van Financiën van het begunstigde land een prioriteitsbrief te verstrekken aan Finexpo waaruit blijkt dat het voorgesteld project een prioriteit is voor het land en dat het er zich toe verbindt de terugbetaling van de aangevraagde lening te garanderen.
 - Het Finexpo secretariaat maakt een nota aan de Ministerraad op omtrent het project. Vooraleer deze nota ter goedkeuring aan de Ministerraad voor te leggen wordt het advies van de Inspectie van Financiën (IF) ingewonnen.
 - Van zodra de Ministerraad zijn beslissing genomen heeft, worden de exporteur en de ambassade van België officieel op de hoogte gebracht van deze beslissing.
 - Daarna volgt de ondertekening van de volgende noodzakelijke documenten:
 - ondertekening van het commercieel contract tussen de contractsluitende partijen,
 - ondertekening van het financieel contract met betrekking tot de intrestbonificaties en/of gift of het commercieel luik van het gemengd krediet tussen de contractsluitende partijen,

- ondertekening van een leningsovereenkomst tussen de Belgische Staat en de betrokken tegenpartij in het begunstigde land, meestal het ministerie van Financiën.
- o De exporteur dient het secretariaat van Finexpo een kopie van het commercieel contract te verstrekken zodra het door de partijen is ondertekend. Het commercieel contract mag niet ondertekend worden vooraleer de Ministerraad de aanvraag behandeld heeft. De exporteur brengt het secretariaat onmiddellijk op de hoogte als de werkzaamheden of leveringen zoals omschreven in het commercieel contract aanzienlijk verschillen van de gegevens die in het aanvraagformulier van Finexpo werden verstrekt. De exporteur moet ook toelichten om welke redenen deze wijzigingen aangebracht werden. De exporteur dient tevens aan te tonen dat het Belgisch belang voldoende blijft om de steun van Finexpo te verantwoorden.

1.5 Financieringsinstrument: de gift voor technische assistentie

1.5.1 De gift voor technische assistentie: definitie

Technische assistentie is een instrument waarbij gebonden hulp is toegelaten, zelfs in landen waar men geacht wordt de hulp te ontbinden.

Technische assistentie in het kader van investeringsprojecten dient te bestaan uit diensten die :

- bijdragen aan de ontwikkeling en implementatie van investeringsprojecten die de voorraad van de fysische kapitaalstock in een ontwikkelingsland doen toenemen,
- ervoor zorgen dat het menselijk kapitaal groeit door middel van kennis en technologie overdracht.

Deze diensten dienen :

- bij ambtenaren, arbeiders en bedienden in het begunstigde land expertise op te bouwen in het kader van de uitvoering van een investeringsproject,
- de vorm aan te nemen van technische opleiding, adviesverlening en ondersteuning door personeel van het donorland.

1.5.2 Criteria ter beoordeling van de aanvragen voor een gift voor technische assistentie

De gemotiveerde en goed gedocumenteerde aanvraag voor een gift voor technische assistentie dient via een specifiek aanvraagformulier te gebeuren.

CRITERIA:

- Enkel Belgische bedrijven kunnen een beroep doen op een gift voor technische bijstand:
 - o in het kader van investeringsprojecten in ontwikkelingslanden die genieten van financiering op commerciële basis waarvoor het Belgisch bedrijf (of een ander Belgisch bedrijf) een offerte wil indienen.
 - o in het kader van investeringsprojecten in ontwikkelingslanden die gefinancierd worden via ongebonden hulp en waarvoor het Belgisch bedrijf (of een ander Belgisch bedrijf) een offerte wil indienen.
- Zowel voor investeringsprojecten die genieten van financiering op commerciële basis als projecten die gefinancierd worden via ongebonden hulp dient het project waarvoor technische assistentie voorzien wordt een Belgisch belang van minimum 30% te hebben.
- De client dient een publieke of parapublieke instelling te zijn
- Het commercieel contract mag niet getekend zijn voor de behandeling van de aanvraag voor technische assistentie door de Ministerraad.

- De technische assistentie mag niet gevraagd worden voor opeenvolgende fasen van hetzelfde project.
- Indien het Belgisch investeringsproject onderdeel uitmaakt van een groter project kan de gift voor technische assistentie slechts toegekend worden voor het Belgisch onderdeel.

De gift voor technische assistentie kan dus enkel gecombineerd worden met een ongebonden Lening van Staat tot Staat of een intreststabilisatie.

1.5.3 Bedrag gift voor technische assistentie:

De maximale financiering bedraagt 1 miljoen Speciale Trekkingsrechten (STR) of 3% van het contractbedrag van het investeringsproject. Het laagste van deze bedragen wordt als maximumdrempel gehanteerd.

Indien de gift voor technische assistentie gecombineerd wordt met een ongebonden lening dient het bedrag van de gift inbegrepen te zijn in het oorspronkelijk voorzien bedrag van de aangevraagde lening.

Alle landen op de DAC-lijst van ODA ontvangende landen komen in aanmerking voor de financiering van giften voor technische assistentie.

(<http://www.oecd.org/dac/stats/documentupload/DAC%20List%20of%20ODA%20Recipients%202014%20final.pdf>)

Een voorbeeld: een Belgisch bedrijf dat op commerciële basis bussen wil exporteren naar een ontwikkelingsland, kan een gift voor technische assistentie aanvragen. Het Belgische bedrijf kan met deze gift lokale buschauffeurs opleiden zonder dat de kost voor de opleiding in het contract moet worden opgenomen. Het bedrijf kan daardoor zijn prijzen verlagen, waardoor het een voordeel heeft ten opzichte van buitenlandse concurrenten. Hetzelfde kan gebeuren indien het bedrijf deelneemt aan een internationale aanbesteding in het kader van ongebonden hulp. Het bedrijf kan de opleiding uit de offerte laten, zijn prijzen verlagen en zo een concurrentievoordeel bekomen.

1.6 Financieringsinstrument voor innovatieve producten (KMO)

1.6.1 Definitie en criteria

Export:

- Het product dient geëxporteerd te worden naar ontwikkelingslanden met lage en midden inkomens die terug te vinden zijn op de DAC lijst. Het dient tevens te gaan over de eerste export van het product naar een land op de DAC lijst.

Innovatieve producten:

- De producten en aanverwante diensten, die ontwikkeld worden, dienen volledig functioneel te zijn. Het gaat dus over 1ste versies van afgewerkte producten of diensten en dus niet producten die zich in een testfase bevinden.
- Deze producten dienen eveneens innovatief te zijn. Voor de bepaling of een product al dan niet innovatief is, zal er beroep gedaan worden op de definities die de regio's, federale en Europese instellingen/agentschappen die rond innovatie werken hanteren. Producten die met publieke innovatiesteun zijn ontwikkeld worden als dusdanig erkend. Deze steun kan plaatsgevonden hebben in het O&O proces en/of de product- of

procesontwikkeling. Indien een product niet ontwikkeld is met publieke steun kan dit nog steeds in aanmerking worden genomen, doch dient er een grondige motivering in dit aanvraagformulier worden gegeven en zal dit afgetoetst worden door de regionale leden van het comité.

- De producten en aanverwante diensten mogen commercieel haalbaar zijn.
- De producten dienen onderdeel te zijn van een investeringsproject. Onder investeringsprojecten verstaat het Development Assistance Committee van de OESO programma's die a) de uitbreiding of verbetering van de fysische kapitaalstock van ontwikkelingslanden en b) de financiering van de levering van goederen en diensten ten gunste van zulke programma's beogen.

Belgische KMO's:

- Enkel projecten van Belgische KMO's met een voldoende Belgisch belang (30% of 50%) kunnen beroep doen op dit instrument. Het percentage Belgisch belang bepaalt de hoogte van de steun.
- Voor de bepaling of een bedrijf al dan niet een kleine of middelgrote onderneming is, wordt de Europese definitie gehanteerd.

Bijkomende voorwaarden

Voor de aanvraag dient het Belgische bedrijf een door Finexpo opgesteld aanvraagformulier in te vullen.

- Het commercieel contract mag niet getekend zijn voor de behandeling van de aanvraag voor de steun.
- Het project moet bijdragen tot de ontwikkeling van het land.
- De steun mag slechts 1 maal aangevraagd worden voor een bepaald product.
- De cliënt dient een publieke entiteit te zijn.
- De steun wordt enkel toegestaan na gunstig advies van de Belgische ambassade van het land waar het project zal doorgaan.

1.6.2 Bedrag voor de ondersteuning van innovatieve producten ontwikkeld door KMO's

Voor projecten waar het Belgisch belang minstens 50% bedraagt worden contracten tot 700.000 euro voor 100% gefinancierd. De contractwaarde kan eventueel verhoogd worden tot 874.000 euro maar het bedrag boven de 700.000 euro dient dan gefinancierd te worden door de cliënt, behalve voor MOL-landen waar het maximum contractbedrag 700.000 euro is.

Voor projecten waar het Belgisch belang minstens 30% bedraagt worden contracten tot 500.000 euro voor 100% gefinancierd. De contractwaarde kan eventueel verhoogd worden tot 624.000 euro maar het bedrag boven de 500.000 euro dient dan gefinancierd te worden door de cliënt behalve, voor MOL-landen waar het maximum contractbedrag 500.000 euro is.

De maximum contractbedragen dienen gerespecteerd te worden aangezien het KMO-instrument volgens het OESO-arrangement een gift-element van minstens 80% moet inhouden, en voor MOL-landen zelfs 100%.

Programma ongebonden hulp

2.1 Inleiding

Om in aanmerking te komen voor ongebonden hulp dienen projecten (1) van goede kwaliteit te zijn, (2) een aanzienlijk Belgisch economisch belang te hebben, (3) een duidelijke sociaal-economische en ontwikkelingsrelevantie te hebben voor het gastland en dient de klant een overheidsinstelling te zijn.

2.2 Algemeen kader

Het programma ongebonden hulp van Finexpo is geregeld binnen een strikt nationaal en internationaal wettelijk kader:

- de jaarlijkse budgettaire beperkingen zoals vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 30 mei 1997;
- de OESO-Regeling en de richtsnoeren van het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC);
- sustainable lending rules van Wereldbank en IMF, ook overgenomen door de OESO;
- de maatregelen van de OESO tegen omkoping en corruptie;
- DAC-aanbeveling over de ontbinding van de hulp.

2.3 Omschrijving

Het programma ongebonden hulp maakt het mogelijk hulp aan een ontwikkelingsland te verschaffen zonder de verplichting om uitrustingsgoederen of diensten aan te kopen bij bedrijven afkomstig van het land dat de hulp geeft. Bij ongebonden hulp wordt een internationale openbare aanbesteding uitgeschreven. Hierdoor kan het een bedrijf/organisatie uit gelijk welk land zijn dat het project zal uitvoeren. In tegenstelling tot het programma gebonden hulp, vereist het programma ongebonden hulp van Finexpo dus niet dat er Belgische exporteurs bij het project betrokken zijn.

Landen die in aanmerking komen behoren tot de Minst Ontwikkelde Landen (MOL) waarvoor de lijst opgemaakt wordt door de Verenigde Naties (VN) of de arme landen met een zware schuldenlast (HIPC-landen) waarvoor de lijst opgemaakt wordt door het IMF en de Wereldbank, België dient in die landen tevens de nodige ervaring en capaciteit te hebben om de controle en de opvolging van projecten te kunnen garanderen.

2.4 Ongebonden Lening van Staat tot Staat

Ongebonden hulp wordt uitsluitend verstrekt via Leningen van Staat tot Staat (LSS). Deze leningen worden door de Belgische FOD Financiën aan het Ministerie van Financiën in het land van de koper verstrekt aan de volgende voorwaarden:

- een rente van 0%;
- een aflossingstermijn van 20 jaar, voorafgegaan door een aflossingsvrije periode van 10 jaar (op basis van de DDR 2016) gedurende dewelke het begunstigde land geen enkele aflossing moet doen.

Volgens de OESO-regels dient er bij ongebonden hulp een giftelement van minimum 35% gerespecteerd te worden. Voor bepaalde landen die voor ongebonden hulp in aanmerking komen, dient er in het kader van de sustainable lending rules van de Wereldbank en het IMF echter een giftelement van minimum 50% gerespecteerd te worden. Om het juiste giftelement voor een bepaald land te kennen, kan men contact opnemen met het Secretariaat van Finexpo.

Om een toereikend aantal ontwikkelingslanden, MOL en HIPC-landen, de gelegenheid te geven om een aanvraag in te dienen, zijn de bedragen van de LSS beperkt tot 8 miljoen EUR. Indien een land echter een project van meer dan 8 miljoen euro wil financieren, is het mogelijk om de ongebonden lening te combineren met een commercieel krediet. Zo'n "ongebonden" gemengd krediet wordt op dezelfde manier behandeld als een gebonden gemengd krediet en de LSS heeft dezelfde eigenschappen als de gebonden LSS (terugbetalingstermijn van 45 jaar, gratieperiode van 25 jaar inbegrepen). Aangezien voor de meeste landen een giftelement van 35% gerespecteerd moet worden, bedraagt het aandeel van de staatslening en het commercieel krediet 69,77% en 30,23% van het gemengd krediet, dezelfde verdeling als voor gebonden gemengde kredieten (op basis van de DDR 2016).

Voor het programma ongebonden hulp gaat het meestal om projecten in een van de volgende sectoren: stroomvoorziening op het platteland, openbaar vervoer, watervoorziening en afvalwatersanering, gezondheidszorg, onderwijs en bestuur, en onderzoek & ontwikkeling. Kleinschalige ontwikkelingsrelevante projecten van maximaal 5 miljoen euro in andere sectoren waarvoor de know how van Belgische bedrijven heel nuttig kan zijn kunnen echter ook in aanmerking komen.

Het programma ongebonden hulp heeft wel het nadeel dat dit dus niet gekoppeld is aan een welbepaalde exporteur zodat Belgische bedrijven die deelnemen aan de internationale openbare aanbesteding geen zekerheid hebben omtrent het behalen van het contract.

2.5 Criteria en procedures ter beoordeling van de aanvragen voor het programma ongebonden hulp

CRITERIA:

Om een aanvraag voor **ongebonden hulp** in te dienen, vullen de regeringsbesturen en/of –agentschappen van ontwikkelingslanden een vragenlijst in die terug te vinden is op de website van Finexpo. De aanvragen worden op basis van de onderstaande criteria beoordeeld.

Criterium	Subcriterium	Bevoegde partij
Landen die in aanmerking komen	Minst Ontwikkelde landen (VN) of arme landen met een zware schuldenlast (IMF/Wereldbank) voor dewelke België over de nodige ervaring en capaciteit beschikt om de opvolging en de controle te garanderen. Landselectie op de website van de FOD van Buitenlandse Zaken ² .	Secretariaat van Finexpo
Kwaliteit en ontwikkelingsrelevantie van het project	<ol style="list-style-type: none"> 1. De vereiste gegevens worden ingevuld in de Finexpo vragenlijst voor ongebonden hulp. 2. Onbetwistbare impact op de economische en sociale ontwikkeling en op het leefmilieu van het land. 3. Advies van de Wereldbank en/of van de Regionale Ontwikkelingsbank en advies van de Ambassade en/of lokale vertegenwoordiger van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD). 4. Indien nodig verder onderzoek van de haalbaarheid uit te voeren door de BTC of een andere consultant die over de nodige expertise beschikt. 5. Milieustudie overeenkomstig de aanbevelingen van de OESO over de "Common Approaches on Environment and Officially Supported Export Credits". 	<p>Begunstigd land</p> <p>Verificatie door het secretariaat van Finexpo</p> <p>Secretariaat van Finexpo</p> <p>Secretariaat van Finexpo</p> <p>Credendo en secretariaat van Finexpo</p>
Sectoren die in aanmerking komen	Het gaat meestal om de volgende sectoren: stroomvoorziening op het platteland, openbaar vervoer, watervoorziening en afvalwatersanering, gezondheidszorg, onderwijs en bestuur, en onderzoek & ontwikkeling. Kleinschalige ontwikkelingsrelevante projecten van maximaal 5 miljoen euro in andere sectoren waarvoor de know how van Belgische bedrijven heel nuttig kan zijn kunnen echter ook in aanmerking komen.	Secretariaat van Finexpo

² http://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/economische_diplomatie/finexpo/keuze_land/

PROCEDURES:

1. Het aanvragend land vult het aanvraagformulier in dat gedownload kan worden op de website van Finexpo:

http://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/economische_diplomatie/finexpo/info/instrumenten/beschrijving/ongebonden_lening_van_staat_tot.

Het ingevuld formulier wordt overgemaakt aan Finexpo via de Belgische diplomatieke post die het aanvragend land in zijn rechtsgebied heeft.

2. Het secretariaat van Finexpo onderwerpt het dossier aan een beknopt haalbaarheidsonderzoek. Er wordt onder meer advies ingewonnen omtrent de aanvraag bij de Wereldbank en/of de Regionale Ontwikkelingsbank en bij de Ambassade en/of lokale vertegenwoordiger van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD).

3. Indien nodig worden bijkomende vragen gesteld aan het aanvragend land.

4. Eens het dossier in orde is wordt het voorgesteld aan het comité Finexpo dat:

- een onvoorwaardelijk definitief gunstig advies kan verlenen,
- het advies kan uitstellen, als het comité bij voorbeeld van oordeel is dat er nog verschillende belangrijke elementen uitgeklaard moeten worden of dat er een bijkomend haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd moet worden,
- een ongunstig advies kan verlenen.

5. Het aanvragend land wordt via de diplomatieke post op de hoogte gebracht van het advies.

6. Als het comité een gunstig advies verleent, worden de volgende administratieve stappen ondernomen om de procedure af te ronden:

- Het Finexpo secretariaat maakt een nota aan de Ministerraad op omtrent het project. Vooraleer deze nota ter goedkeuring aan de Ministerraad voor te leggen wordt het advies van de Inspectie van Financiën (IF) ingewonnen.
- Van zodra de Ministerraad zijn beslissing genomen heeft, wordt het betrokken land door de ambassade van België officieel op de hoogte gebracht van deze beslissing.
- Van zodra het staatsleningsakkoord ondertekend is, moet een openbare aanbesteding worden gehouden. De aanbesteding wordt door het begunstigde land voorbereid, dat daarvoor nauw samenwerkt met de BTC of met een andere consultant met de nodige expertise.
- Van zodra de datum van de openbare aanbesteding gekend is wordt het project genotificeerd aan de OESO door Credendo en de vertegenwoordiger van de FOD Financiën van het secretariaat van Finexpo doet een ex-ante notificatie op de DAC website voor ongebonden hulp. Hierbij wordt rekening gehouden met de vereiste minimale termijnen voor de publicatie van de aanbesteding.
- De BTC of een andere consultant met de nodige expertise volgt en ziet namens het secretariaat van Finexpo toe op de aanbestedingsprocedure en checkt of de procedure conform de van toepassing zijnde aanbestedingsregels is. De BTC of de consultant (i) analyseert de technische voorschriften van het lastenboek, (ii) is aanwezig tijdens de opening van de offertes, (iii) analyseert de offertes, en (iv) verifieert de gunning van de opdracht.
- De BTC of een andere consultant met de nodige expertise is niet actief betrokken bij het besluitvormingsproces betreffende de aanbesteding, maar oefent toezicht uit en brengt regelmatig verslag uit bij de FOD Financiën.
- Na toewijzing van het project doet de vertegenwoordiger van de FOD Financiën van het secretariaat van Finexpo een ex-post notificatie met informatie over die toewijzing op de DAC website voor ongebonden hulp.

3. Bijkomend onderzoek ter vervollediging van het beknopt vooronderzoek van de haalbaarheid

In voornoemde procedures betreffende gebonden en ongebonden hulp, is het beknopt haalbaarheidsonderzoek een randvoorwaarde. Toch is dergelijk onderzoek niet altijd toereikend om een dossier correct te beoordelen.

Voor concessionele hulp kan het secretariaat van Finexpo daarom op elk ogenblik beslissen om een bijkomende prijs- en pertinentiestudie te doen uitvoeren door de BTC, of een andere consultant die over de nodige expertise beschikt, alvorens het project voor te leggen aan het comité Finexpo of aan de ministerraad.

Voor ongebonden staatsleningen kan een meer gedetailleerde haalbaarheidsstudie gevraagd worden. Deze bijkomende studies kunnen uitgevoerd worden op basis van een desk research of een onderzoek ter plaatse in het betrokken land. Het project kan eventueel aangepast worden op basis van deze bijkomende studies vooraleer het comité Finexpo een definitief advies verstrekt omtrent het project.

4. Monitoring en rapportering

4.1 Monitoring en rapportering voor gebonden hulp

Tussentijdse rapportering

Tijdens de uitvoering van het project, maakt de exporteur jaarlijks een tussentijds rapportering over aan het Finexpo-secretariaat. Deze jaarrapporten mogen beknopt zijn, maar bevatten ten minste :

- een duidelijke omschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden: de verschillende activiteiten en subactiviteiten en de risico's en moeilijkheden die daarbij kwamen kijken;
- een duidelijke timing van de nog uit te voeren activiteiten en subactiviteiten.

Eindrapportering

Naast de elementen die aan bod komen in het tussentijds rapport dient het eindrapport dat opgemaakt moet worden na de uitvoering van het project ook melding te maken van de getrokken lessen en aanbevelingen voor de toekomst.

Opvolgingsrapporten

Het secretariaat van Finexpo kan de BTC of een andere consultant en/of de ambassade ten allen tijde vragen een controle van het project uit te voeren.

Het secretariaat van Finexpo zal 3 tot 5 jaar na de beëindiging van het project systematisch een opvolgingsrapport vragen aan de exporteur.

Het secretariaat van Finexpo beschikt ook over de mogelijkheid om op een ad-hoc-basis een evaluatie te laten uitvoeren door de BTC.

De opvolgings- en evaluatierapporten worden ook overgemaakt aan het comité Finexpo.

Het secretariaat van Finexpo voert tevens een jaarlijkse missie uit in een bepaald land, of een groep van landen, om er zowel de projecten in uitvoering als de uitgevoerde projecten te evalueren. Zo werd in 2014 Ghana bezocht, in 2015 Kenia en in 2016 Sri Lanka.

4.2 Monitoring en rapportage voor ongebonden hulp

Voor projecten gefinancierd met ongebonden staatsleningen wordt de monitoring en rapportage hieromtrent toevertrouwd aan de BTC of aan een andere consultant die hiervoor over de nodige ervaring beschikt.

5 Publicitaire verplichtingen en communicatie

5.1 Publicitaire verplichtingen

Een onderneming of overheid die Finexpo steun heeft ontvangen voor een project dient hier duidelijk over te communiceren naar alle projectgerelateerde stakeholders. Ze dient de Finexpo steun ook te vermelden als ze met de pers communiceert over het project. De geëxporteerde kapitaalgoederen worden voorzien van het Finexpo logo of de Finexpo steun wordt via een bord nabij het product bekendgemaakt. Indien er diensten worden geleverd onder de vorm van trainingen en vormingen dient het logo in het cursusmateriaal aanwezig te zijn, zo ook dient dit in de cursuslokalen terug te vinden te zijn. Het bedrijf dient hiervan voorbeelden door te sturen naar het Finexpo secretariaat .

5.2 Communicatie Finexpo

Finexpo behoudt het recht om de namen te vermelden van de bedrijven die het ondersteunt in de export van hun kapitaal goederen en diensten en waarvan het commercieel contract met de desbetreffende klant reeds is ondertekend. Bedrijven waarvan de contractuele onderhandelingen nog lopen na de goedkeuring van de Ministerraad worden niet vermeld.

COMMERCIEEL PROGRAMMA FINEXPO STABILISATIE VAN DE INTRESTVOET

1. Omschrijving

Het stabilisatieprogramma van Finexpo biedt de mogelijkheid aan de klant van de Belgische exporteur om terug te betalen aan een vaste intrestvoet (CIRR).

Finexpo vergoedt de bank van de exporteur als $CIRR < \text{euribor} + \text{vastgestelde marge}$ (momenteel 0,75%).

De bank moet Finexpo vergoeden wanneer $CIRR > \text{euribor} + \text{vastgestelde marge}$ (momenteel 0,75%).

Deze marge wordt op geregelde tijdstippen geëvalueerd door het secretariaat van Finexpo.

Het commercieel contract mag nooit ondertekend worden alvorens de goedkeuring van de Ministerrad.. Geen enkele uitzondering zal worden toegestaan.

2. Algemeen kader

Alle beslissingen van Finexpo worden genomen met inachtneming van de OESO-Regeling betreffende de door de overheid gesteunde exportkredieten.

3. Evaluatiecriteria van het programma voor de stabilisatie van de intrestvoet

Om een aanvraag voor intreststabilisatie in te dienen, vult de exporteur het aanvraagformulier in dat zich op de website van Finexpo bevindt. De aanvragen worden beoordeeld aan de hand van de hierna vermelde criteria.

Alle volgende voorwaarden moeten vervuld zijn:

- **Maximum contractbedrag** : 100 miljoen EURO
- **Inhoud die België duidelijk aanbelangt of duidelijk Belgisch belang:**
 - De berekening wordt uitgevoerd en voorgelegd door de FOD Economie: de inhoud die België aanbelangt moet ten minste 30% bedragen. Ook andere gegevens kunnen voor de evaluatie van deze inhoud in aanmerking worden genomen: cf. bladzijde 24 voor de volledige methodologie;
 - De Belgische bank of het filiaal van de buitenlandse bank die het krediet aan de Belgische exporteur toekent moet aanvaard worden door Credendo. Bovendien moet het project een dekking hebben gekregen van Credendo.
- **Valuta:** voorrang aan de euro. Zijn ook mogelijk: de USD, de JPY, de CHF en andere stabiele OESO-valuta met een CIRR.
- **In aanmerking komende landen:** allemaal.

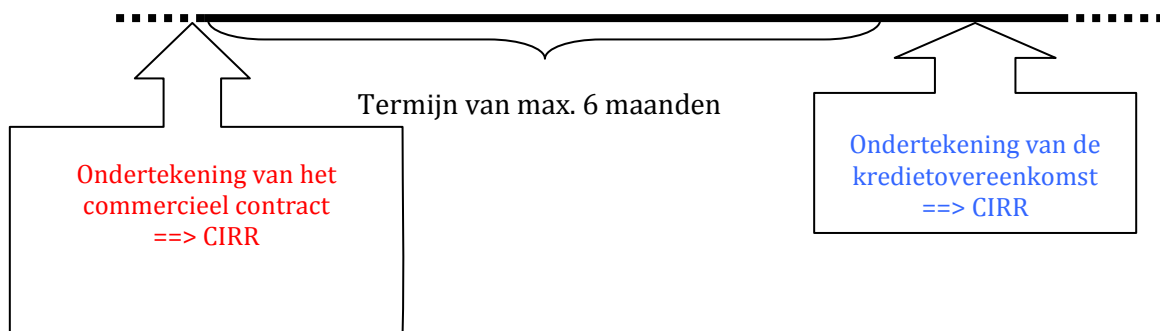
- **Bepaling van de CIRR:**

Er zijn twee methodes om de CIRR te bepalen:

Eerste methode:

Deze methode kan altijd worden gebruikt: de CIRR wordt bepaald bij de ondertekening van het commercieel contract, tenzij de kredietovereenkomst langer dan 6 maanden na de ondertekening van het commercieel contract wordt ondertekend. In dat geval wordt de CIRR gehanteerd die bij de ondertekening van de kredietovereenkomst van toepassing is tenzij deze lager is dan de CIRR op datum van ondertekening van het commercieel contract. In dat geval wordt de CIRR van datum van ondertekening van het commercieel contract genomen. De datum waarop de exporteur zijn dossier aan Finexpo voorlegt of waarop Finexpo een gunstig advies uitbrengt, speelt geen rol bij de bepaling van de CIRR.

Chronologie

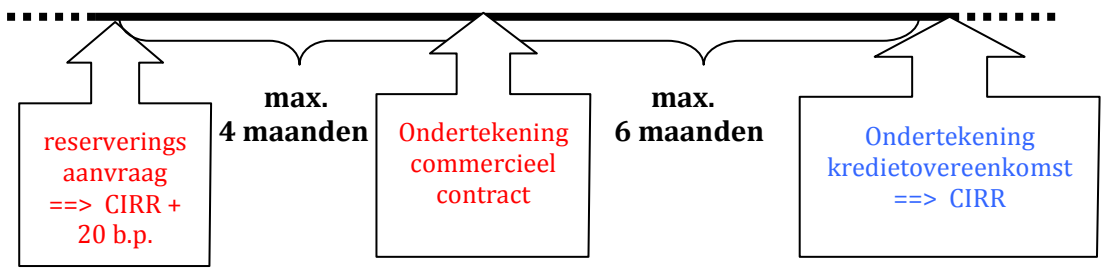
Tweede methode:

Deze methode kan door de exporteur worden gehanteerd wanneer hij de CIRR wil behouden die in voege was voor de ondertekening van het commercieel contract en de kredietovereenkomst. In voorkomend geval kan de exporteur vragen dat de CIRR die op het tijdstip van zijn aanvraag van toepassing is, wordt behouden, vermeerderd met 20 basispunten. De periode waarin dan dezelfde CIRR wordt gehanteerd, bedraagt 4 maanden tijdens welke het commercieel contract moet worden ondertekend. In het tegengestelde geval kan de exporteur een nieuwe reserveringsaanvraag indienen om de intrestvoet te stabiliseren op het niveau van de nieuwe CIRR + 20 basispunten.

Zodra het commercieel contract uiterlijk binnen vier maanden na de reservering is ondertekend, moet de kredietovereenkomst uiterlijk binnen zes maanden na de ondertekening van het commercieel contract worden ondertekend. Zo er tussen de datum van ondertekening van het commercieel contract en die van de kredietovereenkomst meer dan 6 maanden verlopen zijn, wordt de CIRR (niet vermeerderd met de 20 basispunten) gehanteerd, die op het tijdstip van de ondertekening van de kredietovereenkomst van toepassing is (idem methode 1) tenzij deze lager is dan de CIRR op datum van ondertekening van het commercieel contract. In dat geval wordt de CIRR van datum van ondertekening van het commercieel contract genomen..

In tegenstelling tot methode 1, is de datum waarop de reserveringsaanvraag wordt ingediend bepalend voor het niveau van de gehanteerde CIRR. De volledige verantwoordelijkheid voor het correcte beheer van dit tijdschema berust bij de exporteur en /of de bank.

Chronologie

BEREKENING VAN HET BELGISCH BELANG

De FOD Economie onderzoekt het Belgisch belang van alle projecten waarvoor een aanvraag voor gebonden concessionele of commerciële kredieten wordt ingediend en legt zijn bevindingen voor aan het Comité Finexpo.

1. Toelichting van de drempels

Aangezien het gebonden concessionele programma van Finexpo een aanzienlijke budgettaire impact heeft en een groot risico voor het imago van de Belgische staat inhoudt, wordt een drempel van 50% voor het Belgisch belang vereist.

Voor het commerciële programma geldt een drempel van 30%. Vergeleken met het concessionele programma, heeft het commerciële programma van Finexpo een geringere budgettaire impact. Toch moet worden vermeden dat het Belgisch belang kunstmatig overschat wordt door relevante maar niettemin vrij onbelangrijke factoren, zoals de winstmarge en de transportkosten. Vandaar dat een minimumdrempel van 30% wordt toegepast.

2. Methodologie

De analyse van het Belgisch belang omvat een kwantitatief en een kwalitatief aspect.

Het kwantitatief aspect bestaat uit een analyse van de bruto toegevoegde waarde van het project en bedraagt ten minste 30 of 50%. Het project wordt ontleed tot in de kleinste onderdelen, waarvoor het land van herkomst wordt vastgesteld: gebruikte (grond)stoffen, loonkosten, winstmarges, transportkosten, design, enz. Wat de (grond)stoffen betreft, moet dit worden verstaan in de zin van de plaats van herkomst en de graad van verwerking in België. Overeenkomstig de voorschriften van Finexpo volstaat het niet om een certificaat van oorsprong voor te leggen. De royalties die de onderneming die een aanvraag indient moet betalen, kunnen nooit als « Belgisch belang » worden beschouwd.

Voor de **kwalitatieve analyse** werden de volgende punten reeds gecheckt in het verleden:

- Heeft de onderneming die een aanvraag indient een productieactiviteit op het Belgisch grondgebied?
- Zijn er andere relevante gegevens om de bevindingen van de kwantitatieve analyse in een bepaalde context te plaatsen: de kwaliteit van de gebruikte technologieën, het niveau van R&D dat werd ingezet, enz. ?
- Hanteert de onderneming die een aanvraag indient een duurzame exportstrategie en ligt deze in het verlengde van de veelomvattender langetermijnvisie van de onderneming?
- Heeft het bedrijf de bekwaamheden (technisch, financieel en personeel) om het project correct uit te voeren?
- Ligt het project in het verlengde van de exportstrategie van de onderneming?

Naast de reeds hierboven vermelde kwalitatieve criteria zullen vanaf heden de volgende criteria opgevraagd worden. Deze bijkomende criteria kunnen opgedeeld worden in drie grote groepen, met name:

- Internationalisering,
- Werkgelegenheid,
- strategisch belang voor het bedrijf.

Criteria gerelateerd aan de internationalisering van het bedrijf

Globalisering, met name het proces van economische integratie tussen landen door een stijgende stroom van diensten, producten, kapitaal en arbeid, omwille van de verbeterde transport en communicatiemiddelen zorgt ervoor dat bedrijven internationaliseren en dus steeds actiever worden op verschillende (buitenlandse) markten en hiervoor lokale bedrijven overnemen op deze markten en er om redenen van efficiëntie ook delen van hun eigen productieproces gaan vestigen. De volgende criteria laten toe deze aspecten te peilen:

- Is het bedrijf al gedelokaliseerd? Heeft het reeds buitenlandse firma's overgenomen?
- Maakt het (oorspronkelijk) Belgisch bedrijf door overnames onderdeel uit van een internationale groep?
- Ligt het beslissingscentrum in België?
- Wordt de studie en/of het concept gemaakt in België?
- Wat is de omzet in België in vergelijking met de omzet wereldwijd?

Criteria gerelateerd aan de werkgelegenheid

Zoals in het vorige criteria reeds aangehaald gaan bepaalde bedrijven bepaalde activiteiten outsourcen aan buitenlandse bedrijven, buitenlandse bedrijven overnemen of voor bepaalde activiteiten vestigingen oprichten in het buitenland omwille van efficiëntie redenen (loonkost, productiviteit, arbeidsvoorwaarden, etc.). Het is daarom van belang een breed beeld te hebben over de werkgelegenheid. Volgende criteria worden hiervoor aangewend:

- Evolutie van de werkgelegenheid bij het bedrijf in België de afgelopen 10
- Jaar (uitgedrukt in VTE's)?
- Wie zijn de onderaannemers / toeleveranciers (uit welk land)?
- Werkgelegenheid van Belgische onderaannemers (uitgedrukt in VTE's)?
- Aantal werknemers op het desbetreffende project (uitgedrukt in VTE's)?

Strategisch belang project voor het bedrijf

Zoals reeds vermeld werd is het van belang dat de organisatie over een lange termijn exportstrategie dient te beschikken en dat het project hierbinnen kadert. Daarenboven is het ook nog nuttig om binnen dit kader de volgende aspecten te expliciteren:

- Wat is de omvang van het project in vergelijking met de totale omzet in België?
- Gaat het om het eerste project in het desbetreffende land?

Teneinde een **definitief** oordeel te vellen worden de bevindingen van deze analyse voorgelegd aan de onderneming die de aanvraag indient. Deze krijgt de mogelijkheid om hierop te reageren, nieuwe gegevens te verstrekken of wijzigingen aan het project voor te stellen zodat aan de minimumeisen voldaan kan worden. Vervolgens worden de resultaten van de analyse en van het overleg met de onderneming die de aanvraag indient, voorgelegd aan het Comité Finexpo. Het comité kan zich dan uitspreken over het Belgisch belang, dat een belangrijk onderdeel uitmaakt van het definitief advies van het Comité. Voor het commercieel programma kan het dan beslissen dat een percentage dat lager ligt dan het vereiste minimum van 30%, maar minstens 20% bedraagt, kan worden gecompenseerd door een gunstige beoordeling op de kwalitatieve analyse. Voor het gebonden concessionele programma dient het Belgisch belang steeds minimum 50% te bedragen.